

Eggyel kevesebb...

...biztos pont a világunkban

Életkorunk előrehaladtával egyre gyakrabban taglóz le bennünket az idő rohanása. Talán ezért is keressük az egyáltalán nem, vagy alig változót. Szinte misztikusan vonz bennünket egy-egy famatuzsálem, melyeken szinte nem is látszik az idő múlása. Legyünk őszinték, ezekből azért nincs is túlzottan sok.

Sokunk számára jelentett origót a Nagyhalmaj-tisztáson álló öreg kocsánytalan tölgy. Minden évszakban szívesen felkerestük, számtalan képen rögzítettük. Becsültük a korát, mértük a kerületét.

Két-háromszáz év? Nehéz pontosan megmondani. Az öt-százharminc centiméteres törzskerület már egyértelműbb – ez ugyanis átlagosan százhatvankilenc centiméteres átmérőt jelent. A hazai famatuzsálemeket listázó www.dendromania.hu honlap szerint ezzel Heves megye 5–7. legvastagabb tölgye volt (ennél pontosabb „helyezést” az eltérő időpontú mérések miatt nemigen lehet mondani).

Hittük, hogy talán még a gyermekeinket is túl fogja élni. Nem így lett. A 2017. évi április végi hóvihár elbánt vele. Ekkor vált nyilvánvalóvá, hogy robusztus törzsében hatalmas korhadt üreg tátong.

A sebezhetetlenség mítosza hamar elillant. Gyakran van ez így nálunk, embereknél is. De azért van élet a halál után is. Mégpedig nem is csak a fényképeken és az emlékezők

emlékei révén. Ha valamire igaz ez kijelentés, hát egy ki-dőlt tölgyóriásra feltétlenül.

Eredeti helyén visszahagyott törzse és vastag ágai, hosszú évtizedekig fognak táplálékként és bújóhelyként szolgálni gombáknak, rovaroknak, pókoknak, kételtűeknek. Az öreg tölgy – ahogy hosszú élete során mindig is – halálában is az erdők nyüzsgő fajgazdagságát fogja szolgálni egészen addig, amíg a talajjal nem válik egyenlővé.

A kettéhasadt törzsdarabok maradványai mellett ráadásul utódainak új lehetőség nyílt. Közülük fog kinőni majd az az egy, a nagyhalmaji öreg tölgy utódja.

Leginkább rajtunk, mai erdészeken múlik az, hogy 100–200 év múlva is lesznek-e olyan hatalmas tölgyek, bükkök, juharok, hársak, amelyek közelében majdani utódaink elmélkedhetnek majd életről, múltból, ősről, fákról, természetről.

Ezúton is javasoljuk kollégáinknak, hogy keressék fel és fényképezzék le a közvetlen környezetünkben fellelhető idős famatuzsálemeket (ebben sokat segíthet a fentebb említett honlap). Ha lehet, gyűjtsék össze és vessék papírra az ezekhez kötődő történeteket, legendákat és közöljék is ezeket az Erdészeti Lapokban. Mert abban nyilván mindannyian egyetértünk, hogy ahogyan az arra érdemes embereknek, az arra érdemes fáknek is kijár a tisztelet!

**Dr. Csóka György, NAIK ERTI
Dudás Béla, EGERERDŐ Zrt.**